No. 190. 1838

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig en Wetenschappelijk

NIEUWS-BLAD,

Zaturdag 11 Augustus.

Frankrijk.

Parijs, den 8sten Augustus.

De *Moniteur* bevat heden een uitgebreide circulaire van den minister van binnenlandsche zaken aan de onderscheidene prefecten van het rijk, over de hervorming in de gevangenissen. De minister verklaart dat de eigenlijke reden in hunne aanstaande zitting zich met het vraagstuk van de onderscheidene penitentiaire stelsels bezig houden, ten einde daarna hun gevoelen over de beste wijs van beheer uit te brengen. In de circulaire worden daartoe de daadzaken en de theorien uiteengezet die tot grondslag der beraadslagingen moeten strekken. De minister verdeelt de bevolking der gevangenissen in twee klassen; beschuldigden en veroordeelden, en verlangt te weten, in hoever de eerste des nachts en ook des daags onderling moeten gescheiden zijn; of de laatsten het niet moeten zijn zoowel des daags en des nachts; welke degenen behooren te zijn, ten wier voordeele een gedeelte van de opbrengst hunner arbeids moet bewaard worden? enz.

— De zwitsersche zaakgelastigde te Parijs, de heer *Tscharner*, heeft gisteren een lang onderhoud met den heer *Molé* gehad. Naar men zegt zou hij den minister besloten hebben gevonden, om de zaak tot het uiterste te drijven, tot aan zijne verdering, met betrekking de uitwijzing van den prins *Lodewijk* van het zwitsersch grondgebied, voldaan was. De zwitsersche diplomaat had in nieuwe onderhandelingen willen treden, maar de heer *Molé* had geantwoord, dat alle verdere verklaring ontoeloos was tot het eindelijk antwoord omtrent gegeven had op de aan Lutzelow gerichte nota. In deze conferentie hebben beiden, de minister en de gezant, een termijn naar Bern gezonden. Onder de leden van het korps diplomatique zijn er, die vreezen, dat deze nieuwe diplomatieke verwikkelingen [illegible] Zoo voor het overige het zeggen is, zou de heer *Tscharner* zich verzekerd hebben dat het fransch gouvernement dezen stap uit eigene beweging heeft gedaan en de andere kabinetten er vreemd aan zouden gebleven zijn. Een der dagbladen, *l'Europe*, zegt intusschen dat het gouvernement zich van den bijstand van Oostenrijk in deze zaak heeft willen verzekeren en daarvoor de ontruiming van Ancona aangeboden. Dit laatste althans zal wel niemand geloven.

— De koningin der Belgen, prinses *Louise*, is heden morgen naar Brussel vertrokken, en de hertog *van Joinville* naar het legerkamp van Luneville, waar zich reeds zijn broeder, de hertog *van Nemours*, bevindt.

— De engelsche gezant alhier, lord *Granville*, die sedert de kroningsplegtigheid zijner koningin afwezend was, wordt binnen weinige dagen op zijnen post terugverwacht.

— Zoo men zegt wordt de heer *Thiers* voor het laatst van October van zijne tegenwoordige reis alhier terugverwacht. Sommige lieden blijven in het denkbeeld verkeeren, of willen althans de [illegible] steeds levendig houden, dat zoowel deze minister, als de maarschalk *Soult*, met het begin van het volgend jaar beiden in het ministerie zullen zijn.

— De maarschalk *Clausel* is gisteren naar Toulouse vertrokken, van waar hij zich eenigen tijd later naar Algiers zoude begeven.

— Uit Toulon schrijft men van den 3den dezer, dat de aartshertog *Frederik* van Oostenrijk aldaar van boord van een fregat aangekomen is en door den *zeeprefect* en de verdere autoriteiten op eene luisterrijke wijze is ontvangen. De aartshertog had het arsenaal bezigtigd en op het hotel der prefectuur met de officieren van zijn vaartuig, het middagmaal gebruikt.

— Sedert eenige dagen spreekt men van eene onderneming van kapitalisten, welke eene som van 50 millioenen fr. wilden bijeenbrengen, om den handel met de afrikaansche bezittingen en het binnenland te bevorderen.

— Sinds eenigen tijd hebben eenige aanzienlijke houders van spaansche renten eene bijeenkomst gehad met de spaansche commissarissen die met de sluiting eener nieuwe geldleening belast zijn. Zij wenschten te weten, welke voldoening en waarborg men aan de oude schuldeischers van Spanje dacht te geven; de commissarissen vermindende op deze vraag geen bepaald antwoord te kunnen geven, maar hadden hunnerzijds het vooruitzigt van groote betrekkingen ontsloten, dat bij eene nieuwe leening de interessen van de tegenwoordige houderspanjaarden van spaansche schuldbrieven zouden verzekerd worden, enz.

— Omtrent de zaken van Spanje wordt heden de volgende telegraphische depeche medegedeeld:

„ Bajonne, 7 Augustus.

„ Volgens tijdingen uit Saragossa van den 2den, zou de generaal *San Miguel* den 27sten door *Cabrera* te Oraje, zijn aangevallen, en zou *Oraa* die op het slagveld gekomen was, den 28sten, den vijand volkomen geslagen en tot aan Morella vervolgd hebben, welke plaats de troepen van de Koningin waren begonnen aan te vallen. Men verwachtte te Saragossa de officiele tijding van dit belangrijk gevecht."

In de bijzondere briefwisseling uit Bayonne van den 6den Augustus wordt gemeld, dat *Espartero*, na Estella gedurende 25 dagen te hebben bedreigd, met de troepen, het materieel en de artillerie eene rugwaartsche beweging op Calahorra had gemaakt. Naar aanleiding van deze beweging geloofde men, dat de opperbevelhebber den aanval op Estella had opgegeven en eene stelling wilde aannemen die hem in staat stelde, om *Oraa* des noodig ter hulp te snellen, en zich naar Kastilie te begeven wanneer zijne tegenwoordigheid daar vereischt werd. Ten gevolge dezer beweging had ook don *Carlos* Estella, hetwelk met troepen opgehoopt was, verlaten. Den 31sten was hij te Segura en zou zich van daar weder naar Onate begeven.

— Een officier morgenblad meldt onder [illegible] Logrono van den 31sten, het volgende houdende:

„ De generaal *Esparteo* is alhier aangekomen, ten einde te gereeder in staat te zijn om zijne geschillen met het ministerie af te doen. Nog gisteren verklaarde hij, dat hij niet dan in den uitersten nood het opperbevelhebberschap zou neerleggen, en dan nog het leger niet zou verlaten. Het volgend ultimatum heeft hij naar Madrid gezonden: hij verlangt geld, kleederen en ammitie voor het leger; eene overeenkomst te kunnen sluiten met *Maroto*; de terugkeer van *van Halen* als chef van zijnen staf; volkomen vrijheid in zijne leiding van de krijgsoperatien. Op deze voorwaarden bewilligt hij dat de ministers in hunne posten blijven. — Een officier van den staf is heden naar Madrid vertrokken; ook de brigadier *Espeleta* zou derwaarts gaan."

— Luidens de bijzondere tijdingen uit Madrid tot den 1sten dezer hield men zich daar, in afwachting van *Espartero's* antwoord, druk bezig met het maken van ministeriele combinatien. De fransche gezant, markies *van Fezensac* was in deze laatste dagen dikwijls gerasdpleegd, en men meende, dat hij niet vreemd aan de nieuwe combinatie zou wezen, zoo tot de ministerverandering moest overgegaan worden.

Uit la Mancha had men bericht, dat de generaal *Narvaez* aldaar met strengheid had moeten te werk gaan. In eene stad had hij 3000 rations wijn voor zijne troepen geeischt; weldra vernam hij, dat deze wijn door karlistische aanhangers was vergiftigd geworden. Vijftien personen van de misdaad overtuigd, werden op zijn last gefusilleerd.

De stilstand in den handel der fransche fondsen blijft op de beurs voortduren, schoon de koers zich staande houdt. De notering was heden (8 *Augustus*): 5 pct. 111,40; 3 pct. 80,70; 99,90; Sp. Ardoins 22¼; Rom. L. 101¾.

Nederland.

Breda, den 10den Augustus.

Naar men vernoemt zijn door Z. M. tot tweede luitenants bij het korps mineurs en sappeurs benoemd de kadets eerste klasse *W. W. van Doorninck* en *H. Kreiner* en de kadet-sergeant *B. van de Putte*, van de koninklijke militaire Akademie.

— Uit 's Hage meldt men dat HH. KK. HH. de prins en prinses *Ferderik* der Nederlanden, heden hun onlangs aangekocht buitenverblijf onder Wassenaar zullen betrekken.

— Naar men vernoemt heeft Z. M. het amortisatie-sijndicaat op nieuw autorisatie verleend tot den openbaren verkoop van vervreembare domeinen, op den voet der vorige verkooping van domeinen.

— Blijkens eene bekendmaking van den minister van binnenlandsche zaken, heden in de *Staats-Courant* geplaatst, zal op vrijdag en zaturdag den 31sten Augustus en 1 September, worden overgegaan tot de aanbesteding van het maken van een gedeelte der aardebaan voor den aan te leggen ijzeren spoorweg van Amsterdam naar Arnhem, en wel op den 31sten Augustus aanstaande, des voormiddags ten 11 ure, te Utrecht, op het raadhuis dier stad, van het leggen der baan voor den weg tusschen de steden Utrecht en Arnhem, bepaaldelijk voor het gedeelte begrepen tusschen den Arnhemschen bovenweg, achter Driebergen en den weg van Maarsbergen naar Woudenberg, ter lengte van ongeveer 9100 ellen; en voorts op den 1sten September daaraanvolgende, des voormiddags ten 11 ure, op het raadhuis der stad Amsterdam, van het maken der baan voor het gedeelte des wegs tusschen de steden Amsterdam en Utrecht; in zes onderscheiden percelen.

De bestekken zullen, behalve aan het lokaal van het ministerie van binnenlandsche zaken en aan dat van het provinciaal gouvernement van Noord-Holland, Utrecht en Gelderland, ter lezing liggen, te 's Gravenhage, in de voornaamste logementen, en voorts op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de bestekken van waterstaats-werken ter lezing worden gelegd; zullende nadere informatien te bekomen zijn bij den hoofd-ingenieur *Goudriaan* te 's Gravenhage en bij de ingenieurs van den waterstaat *van der Kun*, te Utrecht en *van der Lee*, te Amsterdam, en acht dagen vóór de besteding op het lokaal aanwijzing van het werk worden gedaan, waartoe de gegadigden zich aan de opgenoemde ingenieurs zullen kunnen adresseren.

— Te 's Hage is aangekomen de prins *Joseph Esterhazy*, van Rotterdam zich naar Amsterdam begevende.

— Ll. Dingsdag heeft in den schouwburg te 's Hage de afscheidsvoorstelling plaats gehad van den verdienstlijken acteur *Rozenveldt*, welke door verscheidene leden van [illegible] zin werd bijgewoond. Hazelzeer [illegible] bewijs van de algemeene achting welke de heer *Rozenveldt* bij het publiek geniet, hetgeen bij den afloop der voorstelling nog te meer blijk, toen een lauwerkrans, waaraan een vers was gehecht, ter zijner eer vervaardigd, op het tooneel werd geworpen, terwijl hij, na met korte woorden voor de hem betoonde belangstelling te hebben bedankt, eindelijk, onder een daverend handgeklap werd terug geroepen.

— Op de werf *de Haan*, in de groote Bakkerstraat te Amsterdam, zal op heden bij gunstig weder van stapel worden gelaten het aldaar voor rekening van de Amsterdamsche stoomhootmaatschappij, door den scheepsbouwmeester *J. R. Boelen*, gebouwde stoomschip *Willem de Eerste*.

— Burgemeester en Wethouderen van Groningen hebben ter kennisse van de ingezetenen dier stad gebragt, dat de raad, gelezen hebbende een adres van een aantal ingezetenen dier stad, strekkende tot herstelling van den plegtigen gedenkdag van den 28sten Augustus, wegens het opbreken van het beleg derzelver stad door den vijand, ten jare 1672, welke sedert het jaar 1795 niet meer is gevierd geworden, goedgevonden heeft aan het gedane verzoek in zoo verre te voldoen, dat het aan de ingezetenen wordt overgelaten, om op dien dag zulke gepaste vreugdebedrijven te doen, als zij zullen verkiezen, en voorts heeft bepaald, dat het verbod, om vuurwerken af te steken, bij art. 132 van het reglement van politie voor de gemeente verboden, voor den avond van gemelden dag, tot weder-intrekking toe, zal zijn opgeheven, terwijl aan de besturen der verschillende kerkgenootschappen wordt overgelaten, om nopens de feestelijke viering van dien dag en de godsdienstige herdenking der gebeurtenis van het jaar 1672, ieder in het zijne, zoodanige maatregelen te nemen, als zij in het belang en overeenkomstig den wensch van hunne gemeente meest dienstig mogten oordeelen.

— Naar men vernoemt zal de commissie tot de zaken der protestantsche kerken in Nederlandsch Oost- en West-Indien voortaan op den eersten Woensdag in de maand Maart, telken jare, vacaren tot het afnemen van examina van degenen, die, op Nederlandsche hoogescholen of athenæa hebbende gestudeerd, begeeren in den kerkedienst van buitenlandsche kolonien geplaatst te worden; zullende dezelve tot dat einde, vier weken te voren, bij den secretaris der commissie, den weleerw. heer *Lens*, 'Hage, franco behooren over te leggen de noodige akademische en kerkelijke getuigschriften, benevens een schriftelijk bewijs van hunne bepaalde bestemming.

— Uit de jongst ontvangen dagbladen uit Nederlandsch-Indie, blijkt, onder anderen, dat Z. Exc. de gouverneur-generaal bepaald heeft, dat voortaan alle zoodanige wijnen, aan welke de benaming van fijne wijnsoorten is gegeven, hetzij door stempels op de fleschen of kurken, of door omschrijving op de kisten of andersins, ook als fijne wijnen zullen moeten worden ingeklaard, en de regten daarna geheven. Voorts heeft Z. Exc. de gouverneur-generaal goedgevonden het bepaalde, bij resolutie van 29 Januarij 1831, betrekkelijk de behandeling *pro deo* door de weeskamers van nalatenschappen van overleden militairen der land- en zeemagt, welke niet meer dan *f* 50 bedragen, zoo mede het bepaalde bij besluit van den 22 Junij 1837 n°. 17, met opzigt tot het doen van aangifte van dusdanige boedels aan den ontvanger van het regt van successie en overgang, op ongezegeld papier, van toepassing te verklaren op alle boedels zonder onderscheid, [illegible] bij [illegible] bedragende.

— Gedurende den jare 1837, zijn ten behoeve van de instituten voor doofstommen en blinden te Groningen en te Amsterdam, in Nederlandsch-Indiën, ontvangen: voor dat der doofstommen *f* 2371,34 en voor dat der blinden *f* 2389,34, welke sommen reeds naar Nederland zijn overgemaakt.

— Gedurende de maand Januarij jl. zijn te Batavia voor *f* 1,145.044, te Samarang voor *f* 173,290 en te Soerabaija voor *f* 908 aan katoenen lijnwaden, vervaardigd in landen, gelegen bewesten de Kaap, ingevoerd.

— Op het fort *de Kock*, ter Sumatra's westkust, is overleden de wel edel gestr. heer *Hendrik Huigen*, in leven eerste luitenant bij het algemeen depot. Te Koempoelang, op Sumatra, is, tengevolge van uitgestane vermoeijenissen, overleden de tweede luitenant bij het 6de bat. infanterie *Petrus Josephus*. Eindelijk is, aan boord van het schip *Betzy en Sara*, overleden de wel edel gestr. heer *L. J. R. Leicher*, in leven tweede luitenant, bestemd voor het Oost-Indische leger.

De Duitsche Couranten, met de tijdingen uit Frankfort tot den [illegible] zijn, ons heden niet bereikt.

De belgische bewindslieden [illegible] in hun besluit te moeten volhouden, om de Luxemburgsche deputatie de verlangde audientie ook als bijzondere personen te weigeren, [illegible] hunne weigering op het constitutioneel prerogatief, dat [illegible] staat alleen het regt heeft om over vrede of oorlog te beslissen, en dien ten gevolge, om ten aanzien van zulke gewigtige aangelegenheden verbindtenissen aan te gaan. Sommige der brusselsche revolutionnair gezinde bladen laten niet na, om de gedeputeerden uit Luxemburg aan te zetten om in hunne pogingen voort te gaan; doch deze schijnen eindelijk te hebben ingezien, dat zij eene verkeerden stap hadden gedaan met naar Brussel te komen, en zouden, naar het gerucht gisteren op de beurs te Brussel liep, in den loop van den dag, de stad verlaten hebben, zonder alzoo iets te hebben uitgerigt dan zich door hunne onbedachte stappen belagchelijk te hebben gemaakt. De bedoelde revolutionnaire bladen die wilden dat de Luxemburger deputatie alles op het spel moest zetten, om, zoals zij zich uitdrukken, de verdediging van het nationaal grondgebied te verzekeren, vermeenen thans, dat het belgisch bewind slechts een middel meer overschiet om de scheuring van het Luxemburgsche gebied voor de hand te [illegible], en dat middel zou niet minder zijn, dan de onmiddelijke bezetting van het duitsche gedeelte door belgische troepen.

— Men herinnert zich het voorgevallene met de stoomboot, waarop de prins *van Ligne* van Londen naar Antwerpen is teruggekeerd en hetgeen door sommige hollandsche bladen, omtrent de beide vlaggen, van Engeland en België, bij het voorbijvaren van Vlissingen, gezegd werd. Thans behelzen de belgische bladen een brief van den gezegden Prins, waarin hij verzekert, dat de [illegible] vlaggen niet opgehouden hebben [illegible] van [illegible] op de aanmerkingen van den Hollandschen [illegible] antwoord had, *op het dek en onder de vlag* te zullen blijven, en zich liever in den grond te zullen laten boren, dan in de nederhaling der belgische vlag te bewilligen. — Bij het vernemen van deze zijne onverschrokkene houding, nagedacht dat de [illegible] zich dan zoo toegedragen hebbe, heeft de prins van Ligne zeker vergeten, en wel met voordacht, er bij te voegen, dat hij hier zoo gerust verklaard zou hebben, van zich aan den voet der mast te zullen zetten, wanneer de britsche vlag niet beschermend boven het belgisch vaantje hadde gewapperd, en hem daardoor de gelegenheid heeft verschaft om thans over zijn heldenstuk te snoeven.

— De bisschop van Gent, monsignor *van de Velde*, die reeds lang ziekelijk was en buiten staat om zijne geestelijke betrekking te vervullen, is den 6den dezer overleden.

— Ter Antwerpsche beurs van gisteren (9 *Augustus*) waren genoteerd: Belg. 101½; 3 pCt. 74; Oost. Met. 106½; Sp. *Ardoins* 20; Nap. r. 93⅝; Rom L. 101½; Certif. te Antw. 100⅝; Braz. 79¾. — Wissel op Amst. ⅝ pCt. v. pap.; op Rott. ¾ pCt. v. k.

De jongste berigten uit Londen tot den 8sten dezer gaande, behelzen niets naders aangaande onze zaken. Zij houden alleen, dat de Nederlandsche en Belgische ministers den vorigen dag op het departement van de buitenlandsche zaken gewerkt hadden.

— In het hoogerhuis heeft lord *Brougham* dingsdag avond op nieuw de handelingen van lord *Durham*, in Kanada, aangetast, vooral wegens het onderwerpen van personen aan straffen, zonder voorafgaande regtspleging. De ministeriële verdediging, daartegen, bestond eigenlijk in niet anders dan een beroep op de toegevendheid van het huis. De zaak zal nader meer bepaald voorkomen. Blijkens de jongste berigten uit Kanada nemen de zaken aldaar intusschen eene betere gedaante aan. Lord *Durham* deed omstreeks de helft van de vorige maand eene reis door de gewesten en werd er, volgens de berigten, met veel geestdrift ontvangen.

Het hoogerhuis heeft in zijne jongste zittingen de voornaamste wijzigingen van het lagerhuis en de iersche gemeentewet verworpen. — Men verwachtte dat het parlement den 15den of 16den dezer door H. M. zou gesloten worden worden.

— De bekende Dr. *Bowring* is van zijne oostersche zending te Londen teruggekeerd.

— De te Londen ontvangen berigten uit Lissabon, van den 31 julij, behelzen niets van belang, dan dat door H. M. de Koningin eene commissie benoemd was, tot regeling van de wijs der betaling van de buitenlandsche schuld.

— De berigten van de Kaap, van den 4 junij, luidden ongunstig voor de kolonisten. Er heerschte veel beweging onder de Kaffers aan de grenzen.

— Ter Londensche beurs van den 7den waren genoteerd: 3 pct. gecons. 91¼; Ned. 2½ pct. 54⅜; Id. 5 pct. 102⅝; Spanje 18¼; Portugal 3 pct. 22; Columbia 26¾; Mexico 24¼.

HANOVER.

Het is ons altijd als eene, voor de veerkracht en het eigendommelijk wezen, voor de zelfstandigheid en volkomene onafhankelijkheid van Europa, hoogst menschelijke zaak voorgekomen, dat het eigenzinnige Engeland wierde uitgesloten van het bezit van [illegible] gehuld op het vaste land; en altijd hebben wij het [illegible] weerstand beschouwd, dat [illegible] verdeeldheden [illegible] met gepoogd hebben, [illegible] Engelsche bronnen los te rukken en [illegible] te maken. Het zich echter toch als [illegible] dat een vierde eeuw later, zoodanige uitsluiting zonder eenige moeijelijkheid zoude plaats hebben, en bij het ontstaan van deze omstandigheden, waaruit voor Europa in het algemeen, en voor Duitschland in het bijzonder, een nieuw leven stond geboren te worden, heeft zich verre weg de grootste meerderheid niet een voorval, hetwelk Duitschland onafhankelijk van Engelands invloed maken kon. Waarom is evenwel die vreugde van zoo korten duur geweest, zoodat menigeen de vorige orde van zaken terug wenscht, en Hanover liever geregeerd ziet door eenen Engelschen onder-koning, dan onafhankelijk met een Duitsch vorst aan het hoofd? Is die gesteldheid der gemoederen zonder gewigtigen grond veranderd? Gaf niets aanleiding tot die wijziging van gevoelens? Is het slechts wuftheid van het gemeen, die thans boven nationaliteit schier de eigenbaarheid aan vreemden stellen doet? Ongelukkigerwijze bevroedt men maar al te zeer de gegrondheid van klagten, daar waar eene blijde toekomst heil scheen te spellen. Het is eene treurige waarheid, die zelfs gehuldigd werd door koning *Ernst August* van Hanover, dat Duitschers geen vreemdelingen waren moeten te midden der Groote Natie waarvan zij deel maakten. Door verbonden rand geleid, heeft hij een vrij en onafhankelijk volk van [illegible] willen leggen, en de Hanoveranen, in plaats van hen liefde voor goede instellingen in te boezemen, gedwee willen doen achteruitgaan en willen verpligten tot het aannemen van staats-instellingen, die geenszins die zijn, welke in eenen verlichten staat te huis behooren; zijne verduitsching moest daarentegen vooruitgang zijn. Gelijkheid van regten ook in het staatkundige, werd willekeurlijk opgeheven, om daarvoor privilegie in plaats te stellen; vrijheid van drukpers en openbaarheid van alles wat het algemeen aangaat, werd vervangen door geheimhouding; afslag van belasting werd beloofd, eigenmagtig beloofd, zonder medewerking der standen, aan het gepeupel tot vergoeding van teruggenomene, van onwettiglijk opgehevene regten. Zóó moest het onder Engelands invloed staande constitutionele Hanover een Duitsch staat worden! Met hooghartige ingenomenheid voor geliefkoosde plannen, rekende er de minister *von Schele* op, dat *eigenbelang* bij de geprivilegieerden den doodsteek zou toebrengen aan de volksvrijheden, en dat de *coup d'état* ernstiglijk gewild en ten uitvoergelegd worden, zou zegevieren over de vrijheidslievende van een volk, en dat het, voor edele en behoedende staats-instellingen, de voorkeur zou geven aan het onzekere van het persoonlijk karakter, de denkwijze en de zeden eens Vorsten en zijner staatsdienaren. Nu is reeds meer dan jaar voorbij, sedert de bijl gelegd werd aan den boom, die Hanovers regten beschermde; en nog is er niets gewonnen; neen, alles is er bijna verloren. De staats-minister, die geheel alleen het rijk meende te kunnen regeren, in 's Vorsten naam, op zijne wenken, is tot hiertoe niet geslaagd; en het is wenschelijk voor hem, dat de steeds meer en meer aangroeijende wettelijke tegenstand, dat de krachtontwikkeling der standen-vergadering hem nog doe terugtreden, indien de bondsvergadering of het gerigt der scheidslieden niet een einde make aan dien wettekeurigen regts-toestand. Zóó waar is het, dat zelfs bij eene bedaarde natie de regten des volks hooger wegen dan persoonlijke belangen; hoe zouden de aanzienlijken des lands zich anders verzetten tegen de privilegieherstellende instellingen van koning *Ernst August*? Men geeft aan een volk geene nationaliteit terug met het te willen terugvoeren tot het verouderde. Hadde de koning van Hanovers of liever zijn minister, de engelschgezinde constitutie *op eene wettige wijze* doen vervangen door eene staatsregeling van duitschen oorsprong, al ware zij volkomen bijna gelijk aan de vorige, de Duitschers zouden haar zelfs met alle gebreken als vergoed hebben; maar dat schijnt men niet bedoeld of gewild te hebben, en terwijl men in Zuid-Duitschland den Vorst hulde toebragt wegens het verleenen en handhaven eener constitutie, dacht men wellig, omdat men toen een militairen staat gelegen was, best, zonder vertegenwoordigende staatsregeling te kunnen regeren, en bij de volksmassa dank te kunnen behalen voor de opheffing van volksregten. Op welken hoogeren trap van staatkundige beschaafdheid, vrijheid en verlichting staat dan wel de Nederlandsche natie en haar achtbaar hoofd, waar, blijkens het rapport der commissie, belast met de redactie der grondwet, de Koning der Nederlanden zelf verlangd had, de grenzen zijner en de volksregten te zien afgebakend tot verwaarborging dier regten in lateren tijd! Hadde koning *Ernst August* zulk een verheven voorbeeld nagevolgd, en niet geluisterd naar verkeerden raad, zelfs tegen dien van voorzigtige, schoon onbeperkt heerschende vorsten, de Hanoveranen zouden de scheiding van Engeland en een beweerde verbindtenis van den troonopvolger met eene russische grootvorstin, als waarborgen van verkregen nationaliteit hebben aangemerkt en gezegend; doch bij den tegenwoordigen toestand wordt des hertogen *van Cambridge's* bestaan meer dan wenschelijk is, terug verlangd; en blijft de engelsche invloed op de regering, boven eene zuiver nationale, ten nadeele van Duitschland en Europa, door de voorstanders der constitutie van 1833 teruggewenscht.

REGTSZAKEN.

Wij laten hier het begin volgen van de pleidooijen welke dezer dagen voor de regtbank van koophandel te 's Gravenhage hebben plaats gehad, ter zake van de door de heeren *H. Nygh*, boekhandelaar te Rotterdam, uitgever, en *H. L. Fievez*, eigenaar en redacteur van het tijdschrift *de Iris*, voor die regtbank ingestelde actie tegen den boekhandelaar *Vervloet*, te 's Gravenhage, ter zake van het door denzelven uit te geven, te hunnen prejudicie, van een tijdschrift, onder denzelfden naam en denzelfden vorm. Gelijktijdig mede lokelijk vermeld hebbende, heeft de heer *Fievez* zelf de ingestelde actie geadvisveerd. In den aanvang zijner pleitrede gaf hij te kennen, dat de aard der ingestelde vordering, in de jaarboeken der Nederlandsche regtspleging ten eenmale nieuw was, en dat er zelfs in Frankrijk geen voorbeeld bestond van hetgeen thans het onderwerp dezer actie uitmaakt. In de eerste plaats maakte hij de regtbank bekend met de omstandigheden, die tot de tegenwoordige actie hebben geleid. Hij deelde haar mede, dat bij een arbitraal vonnis van 11 Mei 1838, in het hoogste ressort gewezen, bij uitsluitend eigenaar van het tijdschrift *de Iris* is geworden. Hoezeer dit den heer *Vervloet* bekend was, heeft hij echter goedgevonden, om een tijdschrift, in uiterlijken vorm aan het zijne volkomen gelijk, uit te geven; heeft hij zich zijnen titel, zijn nommer, zijn jaargang aangematigd, enz. De heer *F.* meent, dat de heer *V.* daardoor zijn eigendomsregt heeft aangerand en hem schade heeft toegebragt. Na de bekende uitspraak ten correctionele beschouwde de heer *F.* geene andere regtbank dan die van den koophandel voor competent. Immers geldt het toch hier eene contestatie betrekkelijk tot eene actie de commerce want dienaangaande zal de uitgave van een tijdschrift noodwendig moeten worden gerangschikt. Tot ondersteuning zijner meening, brengt de spreker twaalf voorbeelden bij van actien en vonnissen, ten bewijze, dat de jurisprudentie niet alleen, wat in casu de consecutie der regtbank van koophandel betreft, maar ook wat de gegrondheid der vordering zelve aangaat, volkomen is gevestigd in dat rijk; van waar de wet herkomstig is, die thans wordt ingeroepen. Onder die voorbeelden merkte hij op: 1°. de veroordeeling van Delalain en Grandpierre, wegens usurpatie van den titel van een werkje: *l'écriture aussi prompte que la parole, ou la sténographie mise à la portée de tout le monde*; 2°. de heer *Guerin*, te Parijs, gaf sedert den jare 1829, onder den titel van *Gazette médicale de Paris*, een dagblad uit, waaraan hij achtervolgens meer titels gaf en ondenanderen ook den titel van *Gazette de Santé*, een gelijkluidig blad als het zijne; doch waar hij door aankoop eigenaar van was geworden. Toen nu eindelijk zijn blad vijf of zes titels te gelijk droeg, liet hij dien van *Gazette de Santé* eenigen tijd achterwege en nu verscheen er een nieuw blad, onder den titel van *Gazette de Santé*, dat uitgegeven werd door den heer *Grunand de Caust*. De heer *Guerin* dagvaardde hem voor de regtbank van koophandel, met dat gevolg dat aan den heer *Grunand de Caust* het gebruik van dien titel verboden wordt op eene boete van 50 franken voor ieder nommer, en wel voornamelijk om dezen reden, dat de heer *Guerin* zijn titel van *Gazette de Santé* niet lang genoeg had laten varen, om er uit af te leiden dat hij van zijn regt daarop had afgezien. Behalve deze voorbeelden worden er nog een paar bijgevoegd, die vooral de strekking moeten hebben om de regtbank aan te toonen hoe krachtdadig de titel van een letterwerk als waarachtig eigendom tegen alle regtstreeksche of zijdelingsche aanrandingen door Frankrijks regtbanken wordt beschouwd en hoe alle vreemd van usurpatie, ook zelfs, bij de klaarblijkelijkste goede trouw, aldaar jen strengste wordt te keer gegaan. De heer *Dufougerais* had een weekblad

— Uit 's Hage meldt men dat HH. KK. HH. de prins en prinses *Ferderik* der Nederlanden, heden hun onlangs aangekocht buitenverblijf onder Wassenaar zullen betrekken.

— Naar men vernoemt heeft Z. M. het amortisatie-sijndicaat op nieuw autorisatie verleend tot den openbaren verkoop van vervreembare domeinen, op den voet der vorige verkooping van domeinen.

— Blijkens eene bekendmaking van den minister van binnenlandsche zaken, heden in de *Staats-Courant* geplaatst, zal op vrijdag en zaturdag den 31sten Augustus en 1 September, worden overgegaan tot de aanbesteding van het maken van een gedeelte der aardebaan voor den aan te leggen ijzeren spoorweg van Amsterdam naar Arnhem, en wel op den 31sten Augustus aanstaande, des voormiddags ten 11 ure, te Utrecht, op het raadhuis dier stad; van het leggen der baan voor den weg tusschen de steden Utrecht en Arnhem, bepaaldelijk voor het gedeelte begrepen tusschen den Arnhemschen bovenweg, achter Driebergen en den weg van Maarsbergen naar Woudenberg, ter lengte van ongeveer 9100 ellen; en voorts op den 1sten September daaraanvolgende, des voormiddags ten 11 ure, op het raadhuis der stad Amsterdam, van het maken der baan voor het gedeelte des wegs tusschen de steden Amsterdam en Utrecht; in zes onderscheiden percelen.

De bestekken zullen, behalve aan het lokaal van het ministerie van binnenlandsche zaken en aan dat van het provinciaal gouvernement van Noord-Holland, Utrecht en Gelderland, ter lezing liggen, te 's Gravenhage, in de voornaamste logementen, en voorts op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de bestekken van waterstaats-werken ter lezing worden gelegd; zullende nadere informatien te bekomen zijn bij den hoofd-ingenieur *Goudriaan* te 's Gravenhage en bij de ingenieurs van den waterstaat *van der Kun*, te Utrecht en *van der Lee*, te Amsterdam, en acht dagen vóór de besteding op het lokaal aanwijzing van het werk worden gedaan, waartoe de gegadigden zich aan de opgenoemde ingenieurs zullen kunnen adresseren.

— Te 's Hage is aangekomen de prins *Joseph Esterhazy*, van Rotterdam zich naar Amsterdam begevende.

— Ld. Dingsdag heeft in den schouwburg te 's Hage de afscheidsvoorstelling plaats gehad van den verdienstelijken acteur *Rozenveldt*, welke door verscheidene leden van de [illegible] zin werd bijgewoond. Eenen doorslagenden bewijs van de algemeene achting welke de heer *Rozenveldt* bij het publiek geniet, hetgeen bij den afloop der voorstelling nog te meer bleek, toen een lauwerkrans, waaraan een vers was gehecht, ter zijner eer vervaardigd, op het tooneel werd geworpen, terwijl hij, na met kortheid woorden voor de hem betoonde belangstelling te hebben bedankt, eindelijk, onder een daverend handgeklap werd terug geroepen.

— Op de werf *de Haan*, in de groote Bakkerstraat te Amsterdam, zal op heden bij gunstig weder van stapel worden gelaten het aldaar voor rekening van de Amsterdamsche stoombootmaatschappij, door den scheepsbouwmeester *J. R. Hoolen*, gebouwde stoomschip *Willem de Eerste*.

— Burgemeester en Wethouderen van Groningen hebben ter kennisse van de ingezetenen dier stad gebragt, dat de raad, gelezen hebbende een adres van een aantal ingezetenen dier stad, strekkende tot herstelling van den plegtigen gedenkdag van den 28sten Augustus, wegens het opbreken van het beleg derzelver stad door den vijand, ten jare 1672, welke sedert het jaar 1795 niet meer is gevierd geworden, goedgevonden heeft aan het gedane verzoek in zoo verre te voldoen, dat het aan de ingezetenen wordt overgelaten, om op dien dag zulke gepaste vreugdebedrijven te doen, als zij zullen verkiezen, en voorts heeft bepaald, dat het verbod, om vuurwerken af te steken, bij art. 152 van het reglement van policie voor de gemeente verboden, voor den avond van gemelden dag, tot weder-intrekking toe, zal zijn opgeheven, terwijl aan de besturen der verschillende kerkgenootschappen wordt overgelaten, om nopens de feestelijke viering van dien dag en de godsdienstige herdenking der gebeurtenis van het jaar 1672, ieder in het zijne, zoodanige maatregelen te nemen, als zij in het belang en overeenkomstig den wensch van hunne gemeente meest dienstig mogten oordeelen.

— Naar men vernoemt zal de commissie tot de zaken der protestantsche kerken in Nederlandsch Oost- en West-Indien voortaan op den eersten Woensdag in de maand Maart, telken jare, vacaren tot het afnemen van examina van degenen, die, op Nederlandsche hoogescholen of athenæa hebbende gestudeerd, begeeren in den kerkedienst van buitenlandsche kolonien geplaatst te worden; zullende dezelve tot dat einde, vier weken te voren, bij den secretaris der commissie, den weleerw. heer *Lens*, 's Hage, franco behooren over te leggen de noodige akademische en kerkelijke getuigschriften, benevens een schriftelijk bewijs van hunne bepaalde bestemming.

— Uit de jongst ontvangen dagbladen uit Nederlandsch-Indie, blijkt, onder anderen, dat Z. Exc. de gouverneur-generaal bepaald heeft, dat voortaan alle zoodanige wijnen, aan welke de benaming van fijne wijnsoorten is gegeven, hetzij door stempels op de flesschen of kurken, of door omschrijving op de kisten of anderszins, ook als fijne wijnen zullen moeten worden ingeklaard, en de regten daarna geheven. Voorts heeft Z. Exc. de gouverneur-generaal goedgevonden het bepaalde bij resolutie van 29 Januarij 1831, betrekkelijk de behandeling *pro deo* door de weeskamers van nalatenschappen aan overleden militairen der land- en zeemagt, welke niet meer dan *f* 50 bedragen, zoo mede het bepaalde bij besluit van den 22 Junij 1837 n°. 17, met opzigt tot het doen van aangifte van gedane boedels aan den ontvanger aan het regt van successie en overgang, op ongezegeld papier, van toepassing te verklaren op alle boedels zonder onderscheid, [illegible] f 50 bedragende.

— Gedurende den jare 1837, zijn ten behoeve van de instituten voor doofstommen en blinden te Groningen en te Amsterdam, in Nederlandsch-Indien, ontvangen: voor dat der doofstommen *f* 2371,34 en voor dat der blinden *f* 2389,34, welke sommen reeds naar Nederland zijn overgemaakt.

— Gedurende de maand Januarij jl. zijn te Batavia voor *f* 1.145.044, te Samarang voor *f* 193,290 en te Soerabaija voor *f* 908 aan katoenen lijnwaden, vervaardigd in landen, gelegen bewesten de Kaap, ingevoerd.

— Op het fort *de Kock*, ter Sumatra's westkust, is overleden de wel edel gestr. heer *Hendrik Huigen*, in leven eerste luitenant bij het algemeen depot. Te Koempoelang, op Sumatra, is, tengevolge van uitgestane vermoeijenissen, overleden de tweede luitenant bij het 6de bat. infanterie *Petrus Josephus*. Eindelijk is, aan boord van het schip *Betzy en Sara*, overleden de wel edel gestr. heer *L. J. R. Leicher*, in leven tweede luitenant, bestemd voor het Oost-Indische leger.

De Duitsche Couranten, met de tijdingen uit Frankfort tot den [illegible] zijn, als [illegible] ontvangen.

De belgische bewindslieden [illegible] hun besluit te moeten volhouden, om de Luxemburgsche deputatie de verlangde audientie ook als bijzondere personen te weigeren, [illegible] hunne weigering op het constitutioneel prerogatief, dat [illegible] staat alleen het regt heeft om over vrede of oorlog te beslissen, en dien ten gevolge, om ten aanzien van zulke gewigtige aangelegenheden verbindtenissen aan te gaan. Sommige der brusselsche revolutionnair gezinde bladen laten niet na, om de gedeputeerden uit Luxemburg aan te zetten om in hunne gezigten voort te gaan; doch deze schijnen eindelijk te hebben ingezien, dat zij eene verkeerden stap hadden gedaan met naar Brussel te komen, en zouden, naar het gerucht gisteren op de straten te Brussel liep, in den loop van den dag, de stad verlaten hebben, zonder alzoo iets te hebben uitgerigt dan zich door hunne onbedachte stappen belagchelijk te hebben gemaakt. De bedoelde revolutionnaire bladen die wilden dat de luxemburger deputatie alles op het spel moest zetten, om, zoals zij zich uitdrukken, de verdediging van het nationaal grondgebied te verzekeren, vermeenen thans, dat het belgisch bewind slechts een middel meer overschiet, om de scheuring van het Luxemburgsche gebied te voorkomen, en dat middel zou niet minder zijn, dan de onmiddelijke bezetting van het duitsche gedeelte door belgische troepen.

— Men herinnert zich het voorgevallene met de stoomboot, waarop de prins *van Ligne* van Londen naar Antwerpen is teruggekeerd en hetgeen door sommige hollandsche bladen, omtrent de beide vlaggen, van Engeland en België, bij het voorbijvaren van Vlissingen, gezegd werd. Thans behelzen de belgische bladen een brief van den gezegden Prins, waarin hij verzekert, dat de laatstgenoemde vlaggen niet opgehouden hebben [illegible] van den mast te waaien, [illegible] op de aanmerkingen van den [illegible] antwoord aan de belgische vlag voor Vlissingen steeds te halen, [illegible] hoofd had, *op het dek en onder de vlag* te zullen blijven, en zich liever in den grond te zullen laten boren, dan in de nederbuiging der belgische vlag te bewilligen. — Bij het vernemen van deze zijne onverschrokkene houding, [illegible] dat de kanonnen zich dan zoo toegedragen hebbe, heeft de prins *van Ligne* zeker vergeten, en wel met voordacht, er bij te voegen, dat hij niet zoo gerust verklaard zou hebben, van zich aan den mast der staat te zullen zetten, wanneer de britsche vlag niet beschermend boven het belgisch vaantje hadde gewapperd, en hem daardoor de gelegenheid heeft verschaft om thans over zijn heldenstuk te snoeven.